

Vår ref.:
2014.06-472

Deres ref.:

Dato:
19.06.2014

NAKMIs Høringsuttalelse: Innføring av et forbud mot bruk av barn som tolk i forvaltningsloven

Kort om Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse (NAKMI): NAKMI ble opprettet i 2003 av Helse- og omsorgsdepartementet og administreres av Oslo universitetssykehus. NAKMIs oppdragsgiver er Helsedirektoratet. Målet for NAKMIs virksomhet er å skape og formidle forskningsbasert kunnskap som kan fremme god helse og likeverdige helsetjenester for personer med innvandrerbakgrunn.

NAKMI står ikke oppført som høringsinstans men velger likevel å benytte seg av muligheten til å la seg høre i saken. Språkbarrierer og tolking i helsevesenet er et fagfelt som har opptatt NAKMI side opprettelsen.

NAKMIs vurdering av lovforslaget

NAKMI er meget positive til lovforslaget og mener det innebærer et viktig vern for barn. Videre vil lovforslaget være svært viktig for å ivareta pasientsikkerheten for personer med svake norskkunnskaper. Bruk av barn som tolk er ikke bare potensielt skadelig for barnet og for barnets relasjon til foreldrene, det innebærer også en betydelig risiko for feil, dårlig informasjonsflyt og misforståelser som igjen kan få alvorlige helsekonsekvenser.

NAKMIs kommentar til 7.1.1

NAKMI mener begrunnelsene for loven som gis på s.17-18 er gode men ønsker at det i avsnittet om forsvarlig saksbehandling (s.18) også legges til en setning om pasientsikkerhet som særskilt begrunnelse i helsesektoren.

NAKMIS kommentar til 7.1.2

NAKMI mener forslaget må endres til kun å gjelde i akutte tilfeller der pasientens helsesituasjon tilsier at tolking av informasjon ikke kan vente. Tiden det tar å skaffe en telefontolk vil variere betydelig ut fra tid på døgnet og språket det er behov å tolkes fra, men på de vanligste språkene i Norge vil det være mulig å skaffe telefontolk i løpet av 15-20 min. NAKMI anser det som uheldig at konsultasjon hos fastlegen trekkes frem som eksempel på institusjon der unntaksbestemmelsen kan komme til anvendelse. Det er vanskelig å se for seg en situasjon hos fastlegen som er av en hastegrad der det anses som umulig å skaffe en profesjonell tolk innen medisinsk forsvarlig tid. NAKMI er redd for at denne unntaksbestemmelsen vil kunne benyttes av fastleger for å slippe å bestille profesjonell tolk.

NAKMIS kommentar til: 7.1.3

NAKMI ser behovet for å kunne gjøre unntak i tilfellene som beskrives. NAKMI anser det som svært viktig at unntaket praktiseres strengt, slik det også påpekes i forslaget.

NAKMI mener at situasjonen i helsetjenestene er av en slik karakter at det bør ha egen bestemmelse ala det som i foreligger for barnevern (s.20) NAKMI foreslår derfor at følgende legges til:

Helsetjenestene representerer en særskilt situasjon der det ofte er saker av svært sensitiv karakter. En lege eller sykepleier kan ikke forutse hva en pasient vil ta opp i løpet av samtalen. Ofte vil det være umulig å vurdere om noe tilsynelatende trivielt fortsetter å være trivielt utover i den kliniske samtalen. Dersom et barn i benyttes som tolk etter unntaksbestemmelsen, kan det være vanskelig å avbryte samtalen dersom noe alvorlig dukker opp i løpet av samtalen. Samtaler som legen vurderer som helt ufarlige vil kunne oppfattes som skremmende for et barn. Videre vil barn ofte føle ansvar for forhold som slett ikke er deres ansvar. Barns beste må derfor veie tungt. Samtaler om medisinske forhold vil ofte være svært komplisert og vanskelig å forstå, og selv små feil i tolkningen av informasjon om tilsynelatende trivielle forhold (for eksempel oppmøte til neste time) kan få store negative konsekvenser både for pasientsikkerheten og for logistikken i tjenestene. Hensynet til pasientsikkerheten må veie tungt. Barn må derfor ikke tolke informasjon om verken medisinske eller administrative forhold.

Bernadette N. Kumar
Direktør

Thor Indseth
Rådgiver